

ÅRSBERETNING 2019

TROMSØ
HAVN

СТРЕЛЕЦ

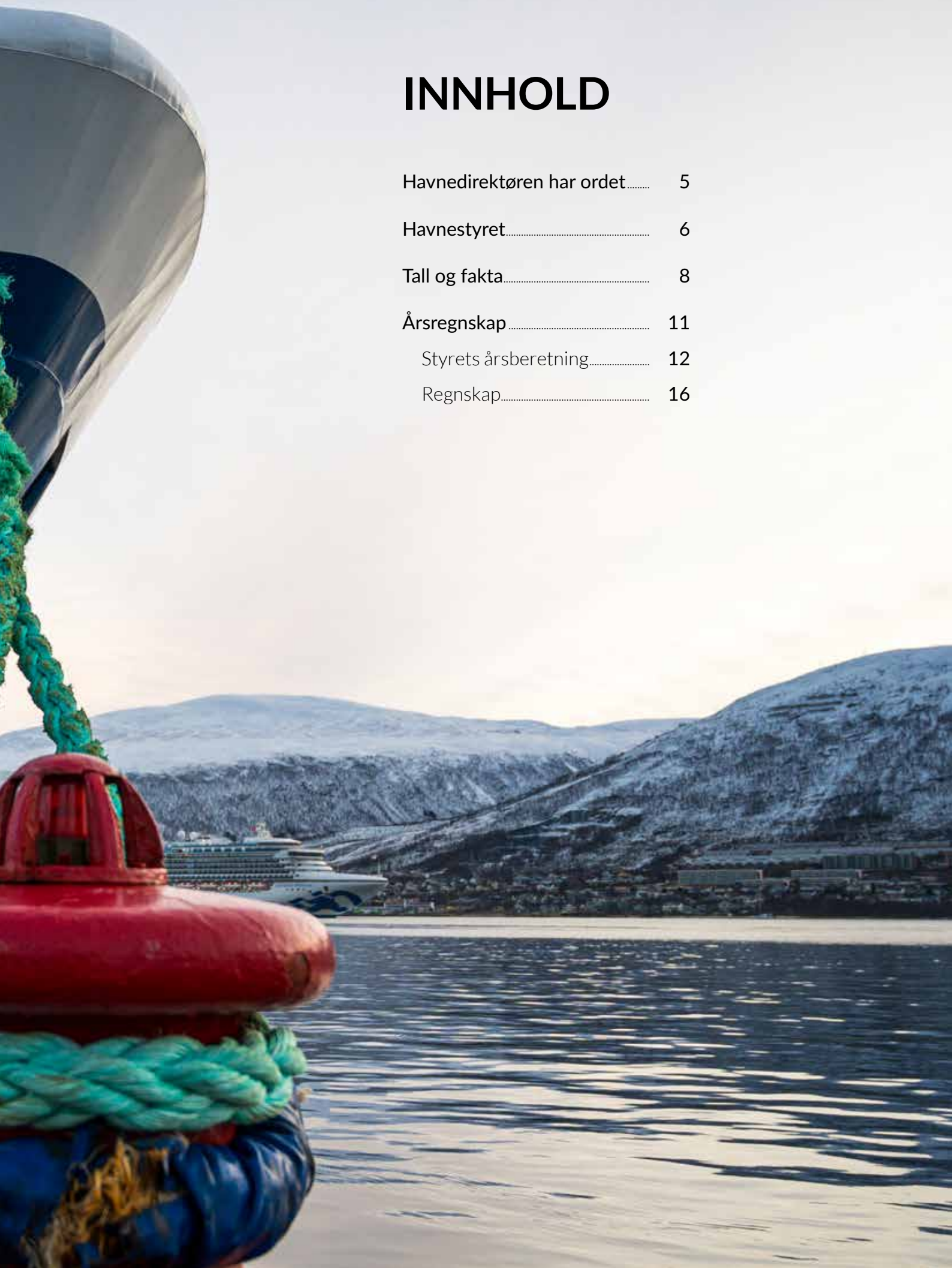
БЕЛОРУССКАЯ КОМПАНИЯ

2
5
6
4

INNHold

Havnedirektøren har ordet.....	5
Havnestyret.....	6
Tall og fakta.....	8
Årsregnskap	11
Styrets årsberetning.....	12
Regnskap.....	16

TROMSØ HAVN TAR BØLGEN FOR DET GRØNNE SKIFTET

Tromsø Havn har spilt en sentral rolle i utviklingen av byen og for forskning i nord siden havnekommisjonen (havnestyret) ble etablert i 1827. «Porten til ishavet» forteller en historie vi er stolte av og som fortsatt forplikter. Også i dag er det mange ulike fartøy som velger Tromsø når de ruster seg for ekspedisjoner. Det skyldes både vår strategiske beliggenhet og at vi har stor kompetanse om operasjoner under arktiske forhold. Denne kompetansen bygger vi videre på, men vi må samtidig ta inn over oss at fremtiden vil stille noen nye krav til oss.

Det grønne skiftet er på alles lepper og ambisjonene globalt, nasjonal og lokalt er store og budskapet meget tydelig; utslipp skal kuttes! Analyser i regi av Miljødirektoratet viser at skipstrafikken står for 34 % av klimagassutslippene i Tromsø. Selv om cruiseskip bidrar med 10 % av disse, er det fiskeflåten som sammen med passasjertrafikken står for de største utslippene fra skipstrafikken med henholdsvis 34 og 19 %.

Når vi samtidig vet at sjøveien = miljøvegen og at alle monner drar, er det viktig at vi fra havnenes side kritisk tenker igjennom hvordan vi kan drive egen virksomhet mest mulig miljøvennlig og hvordan vi kan bidra til at båttrafikken – som er helt essensiell for Tromsø by og regionen – kan få ned sine utslipp.

Tromsø havn bruker mye tid på disse spørsmålene. Svarene er ikke entydige, men det som er klart er at vi må samarbeide med andre for å finne robuste løsninger. Sammen med Troms Kraft vil vi i tiden fremover ta en miljøposisjon i nord når det gjelder elektrifisering, og etter hvert nye energiformer som for eksempel LNG (gass) og hydrogen. Båtene, uansett hva de i fremtiden vil trenge av energi, må få tilgang til denne langs kysten.

Tromsø Havn vil fremover være et knutepunkt både for logistikk, som vi alltid har vært, og for ulike energiformer.

Parallelt med at vi rigger oss for fremtiden, driver vi en betydelig virksomhet i våre havneområder hver eneste dag. Det siste året har vi gjort noen større ombygginger og våger nå å friskmelde Prostneset havneterminal. Vi har hatt stor aktivitet på Grøtsund i forbindelse med logistikkoperasjonen knyttet til vindmølleparken på Kvaløya. I Breivika er det kontinuerlig stor gods- og logistikkaktivitet. Brannen om bord i den russiske tråleren Bukhta Naездnik i september 2019 har krevd mye av våre dyktige kolleger, men «vi har stått han av».

Resultatene for 2019 er isolert sett tilfredsstillende. Da hoveddelen av investeringer i økonomiplanperioden 2020–2023 vil bli finansiert ved fond, er gode resultater avgjørende. Det vil styrke vår investeringsmuskel og følgelig vår handlingsfrihet.

Endelig vil jeg nevne en spennende utviklingsprosess som har pågått i tett dialog med våre medarbeidere og havnestyret. Resultatet er en tydelig strategi med tre klare satsningsområder;

- Tilrettelegge for den maritime næringsutviklingen.
- Være en engasjert, endringsvillig og effektiv havn.
- Være en pådriver for det grønne maritime skiftet i nord.

Vi i Tromsø Havn har klare planer for hver av disse satsningsområdene. Det er derfor jeg våger å skrive at vi tar bølgen for det grønne skiftet!

Jørn-Even Hanssen
Havnedirektør

HAVNESTYRET

Jarle Heitmann
Styreleder

Anne-Linn Lernes
Styrets nestleder

Tor Arne Morskogen
Styremedlem

Synnøve Søndergaard
Styremedlem

Ketil Arnesen
Styremedlem

May-Britt Ellingsen
Styremedlem

Erling Bangsund
Styremedlem

Tromsø kommunestyre

Tromsø Havn er et kommunalt foretak som eies av Tromsø kommune. Tromsø kommunestyre er havnas øverste organ. Tromsø Havn ledes av Tromsø havnestyre. Den daglige driften av havna forestås av havneadministrasjonen med havnedirektør som leder.

Tromsø havnestyre

Tromsø havnestyre har det overordnede ansvaret for å forvalte Tromsø Havn og føre tilsyn med foretakets daglige drift. Havnestyrets arbeid baseres på gjeldende lovgivning og Tromsø Havns vedtekter som beskriver styrets ansvar, oppgaver og saksbehandling.

Tromsø kommunestyre velger seks medlemmer med personlige varamedlemmer til Tromsø havnestyre, herav et medlem etter forslag fra Troms fylkeskommune. Tromsø Havns ansatte velger et medlem med personlig varamedlem. Tromsø kommunestyre velger styreleder og nestleder.

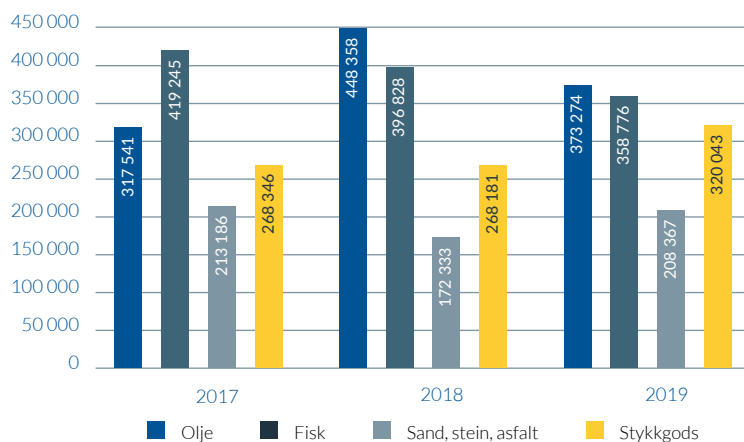
Tromsø Havn

Havnedirektør med administrasjon har ansvaret for den daglige driften og legger frem forslag til strategi, mål, tiltak, regnskap og viktige investeringer.

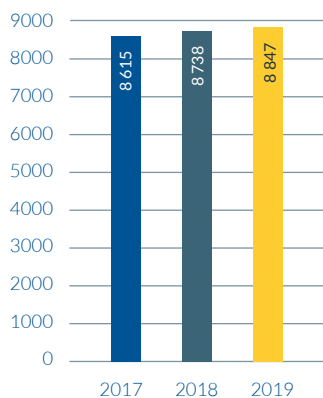
TALL OG FAKTA

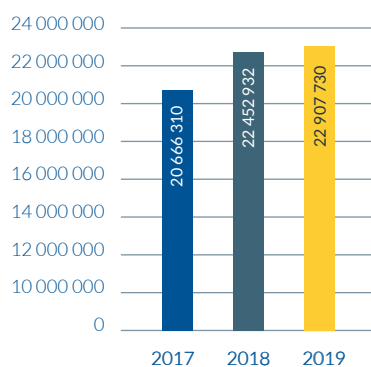
Godstrafikk, etter varetype

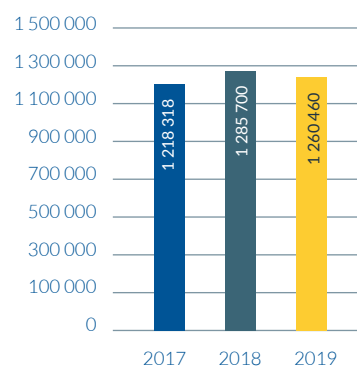
Antall anløp

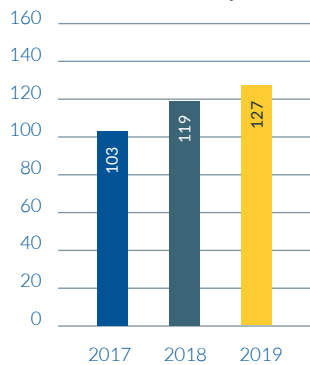
Bruttotonnasje

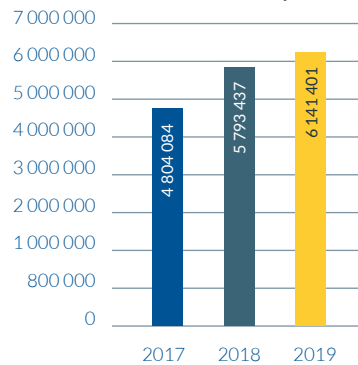
Godstrafikk

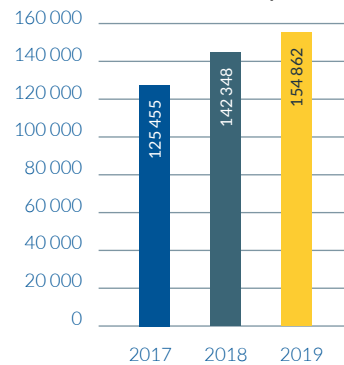
Antall anløp cruiseskip

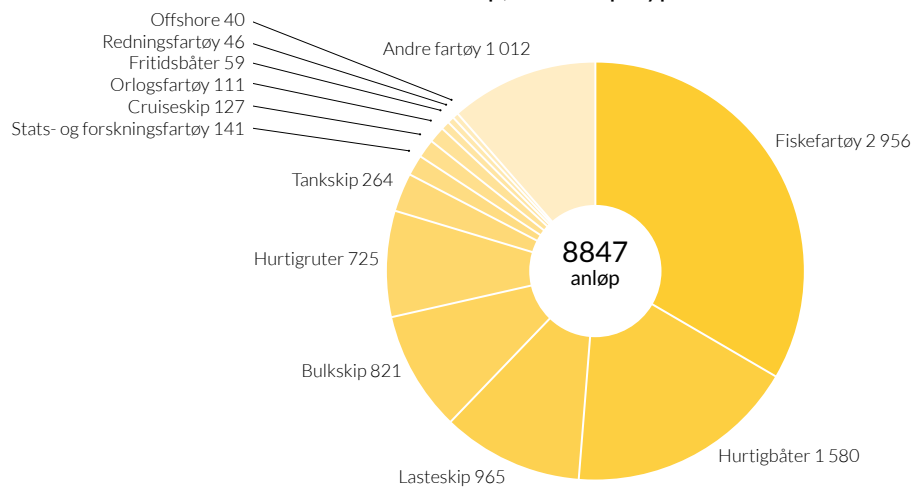
Bruttotonnasje cruiseskip

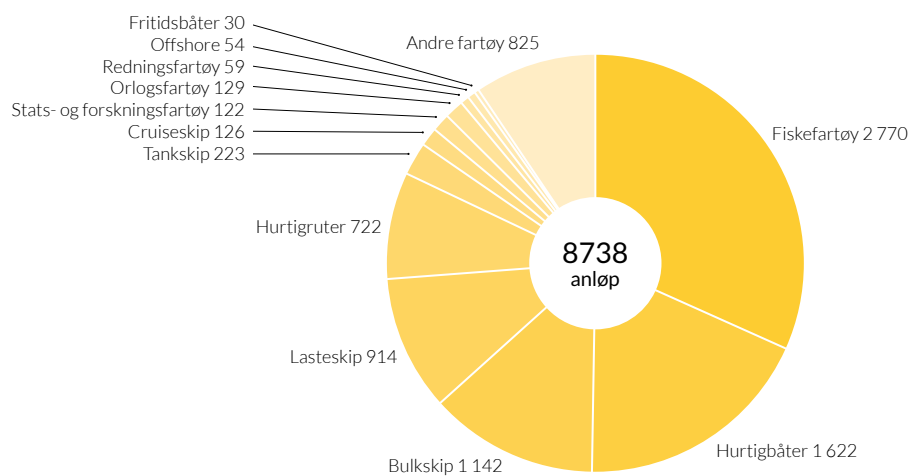
Antall passasjerer cruiseskip

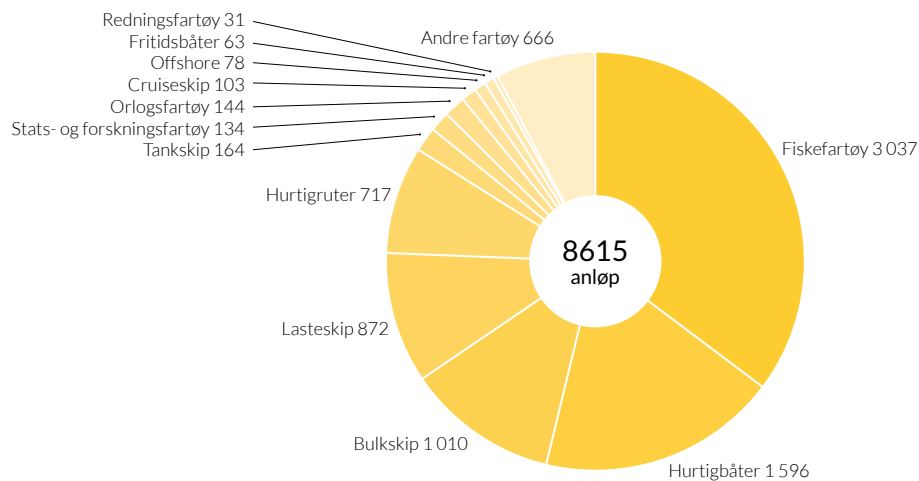
Anløp, etter skipstype 2019

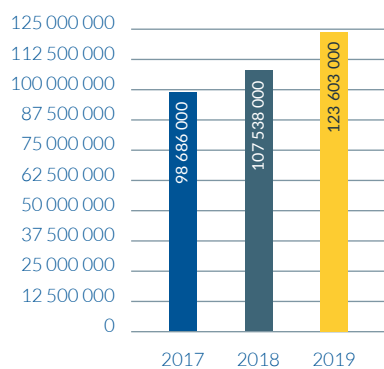
Anløp, etter skipstype 2018

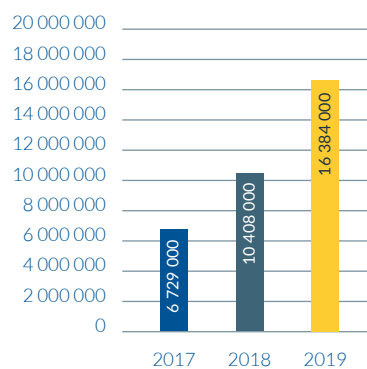
Anløp, etter skipstype 2017

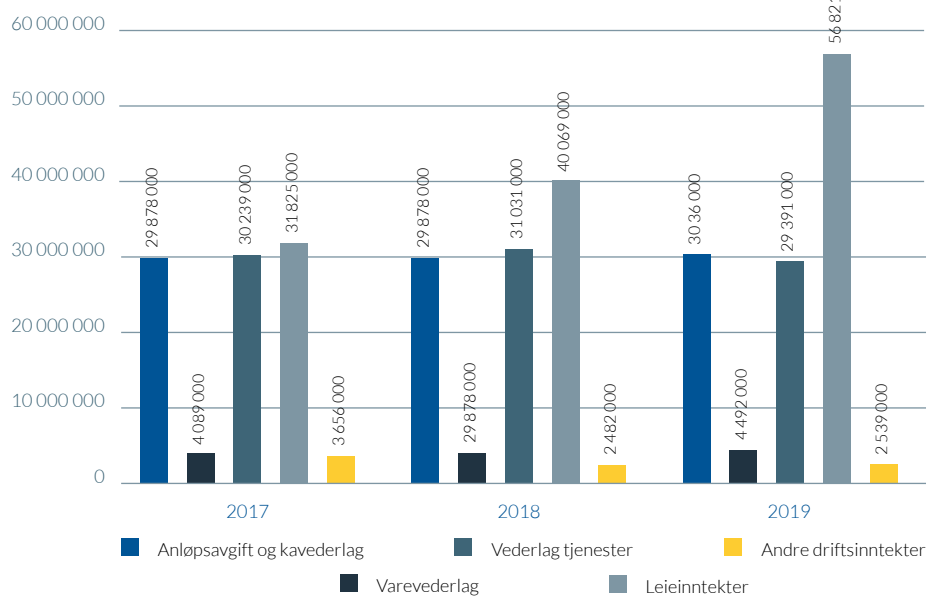
Driftsinntekter

Årsresultat

Driftsinntekt fordelt etter type

ÅRSREGNSKAP

STYRETS ÅRSBERETNING

Eierforhold

Tromsø Havn er et kommunalt foretak (KF) eid av Tromsø kommune. Foretaket er kommunens havnefaglige organ, og ivaretar de oppgavene kommunen har etter havne- og farvannsloven.

Målsetting

Tromsø Havn skal sørge for sikkerhet og fremkommelighet i kommunens sjøområde, drive havna på en effektiv og rasjonell måte og forvalte Tromsø havns eiendommer, innretninger og andre aktiva med sikte på en best mulig ressursutnyttelse for havnas brukere og kommunen.

Trafikkgrunnlaget skal opprettholdes og videreutvikles, og på vegne av kommunen har Tromsø Havn ansvar for utvikling av maritime næringsaktiviteter i Tromsø kommune.

For Tromsø havnestyre er det viktig at Tromsø Havn har en sunn økonomi og er en god og trygg arbeidsplass for de ansatte. Foretaket skal vektlegge alle relevante miljøhensyn.

Styrets arbeid

Det er i løpet av 2019 avholdt 12 styremøter og behandlet 67 saker.

Tromsø Havn har i 2019 etablert ny ledelses- og organisasjonsstruktur. Det er etablert en egen eiendomsavdeling for å styrke arbeidet med Tromsø Havns eiendoms masse og tilhørende prosjekter.

Sammen med administrasjonen og de ansatte, har havnestyret deltatt aktivt i revideringen av Tromsø Havns strategiske styringsdokument 2020-2032.

Strategi 2020-2032

Den reviderte strategien skal støtte opp under visjonen til Tromsø Havn – Creating the arctic future – med tre strategiske satsingsområder, med tilhørende langsiktige mål.

Satsingene som skal være fokus for Tromsø Havns virksomhet i perioden 2020-2032 er:

- Tilrettelegge for maritim næringsvirksomhet:

Den maritime næringen spiller i dag en viktig rolle for verdiskaping og sysselsetting langs kysten. I nord finner vi sterke maritime klynger med leverandørselskaper, servicenæring, verftsindustri og rederier. I tillegg til de positive utsiktene innenfor sjømatnæringen, energisektoren og reiseliv forventes det videre vekst i årene som kommer. Maritim rettet infrastruktur og arealer vil være avgjørende for å tilrettelegge for denne utviklingen.

- Være en pådriver for det grønne maritime skiftet i nord:

Det er et globalt fokus på klima og miljø og det grønne skiftet. Skal vi nå internasjonale klimamål må vi samarbeide på tvers for å finne gode løsninger. Ifølge FNs klimapanel er Arktis et av de mest utsatte områdene for klima- og miljøpåvirkninger. Dette er en utfordring vi alle har et ansvar for å løse samtidig som vi må evne å gripe de mulighetene som endringene vil føre med seg. Som en viktig del av samfunnsansvaret skal Tromsø Havn være en pådriver for å redusere utslipp fra maritim virksomhet.

- Være engasjert, endringsvillig og effektiv:

Den viktigste drivkraften for framgang og vår største konkurransekraft er modige, omtensomme og troverdige medarbeidere. Vår strategi, som nå er fornyet, forsterket og forenklet, skal bidra til at hele organisasjonen fortsetter å dra i samme retning fremover.

Redegjørelse for årsregnskapet

Tromsø havnestyre er av den oppfatning at årsregnskapet gir et riktig og sannferdig bilde av resultatet i 2019 og finansiell stilling per 31.12.2019. For å sikre midler til fremtidige drift- og investeringstiltak må Tromsø Havn til enhver tid ha fokus på lønnsomhet.

Regnskapet er ført i henhold til forskrift om særbudsjett, særregnskap og årsberetning for kommunale og fylkeskommunale foretak

av 24. august 2006 nr. 1033, og forskrift om rapportering fra kommuner og fylkeskommuner av 15. desember 2000 nr. 1425, begge med hjemmel i lov 25. september 1992 nr. 107 om kommune og fylkeskommuner.

Kommentarer til driftsinntekter

Driftsregnskapet 2019 viser en økning i omsetning fra 2018 på 15,0 % til 123,6 millioner kroner.

Omsetningsøkningen kommer som følge av økt aktivitet på Grøtsund havneavsnitt samt et helt år med drift av Prostneset havneterminal. I tillegg har aktiviteten på det nye havneavsnittet Breivika Nord kommet i gang.

Kommentarer til driftsutgifter

Driftskostnadene i 2019 viser en økning på 16,1 % fra 2018 til 94,2 millioner kroner.

Lønnskostnadene inkludert sosiale kostnader viser en økning på 7,3 % fra 2018. Økningen skyldes organisasjonsjusteringer samt en lønnsvekst noe utover den budsjetterte rammen i forbindelse med lokale forhandlinger høsten 2019. Lønnskostnadene utgjør 26,2 % av totale driftskostnader.

Andre driftsutgifter viser en økning på 20,6 % fra 2018 til 28,9 millioner kroner, og utgjør 30,7 % av de totale driftskostnader. Økningen kommer som en følge av et helt år med drift av Prostneset havneterminal.

Avskrivninger

Avskrivningen for 2019 er betydelig høyere enn i 2018, og utgjør 32,8 prosent av de totale driftskostnader. Dette skyldes start avskrivning av Prostneset havneterminal.

Kommentarer til finansinntekter og -utgifter

Finansinntekter. Renteinntekter er noe høyere enn i 2018 som følge av økning av bankinnskudd gjennom året.

Finansutgifter. Renter og avdrag for 2019 er betydelig høyere enn i 2018 med en økning på 2entekostnader er belastet driftsregnskapet i sin helhet for 2019.

Avdrag har også økt som følge av låneopptak knyttet til Havneterminalen.

Kommentarer til resultat

Brutto driftsresultat er 29,3 millioner kroner. Netto finansposter er 42,2 millioner kroner. Regnskapet er avsluttet med et overskudd på 16,3 millioner kroner. Tromsø havnestyre er tilfreds med årsresultatet.

Årsavslutningsposter

Årsregnskapet er avsluttet med netto driftsresultat 18,0 millioner kroner. Etter bruk av tidligere års mindreforbruk og avsetning til fond viser regnskapet et regnskapsmessig mindreforbruk på 16,3 millioner kroner. Dette beløpet avsettes i sin helhet til disposisjonsfond.

Disposisjonsfond

Regnskapet viser et disposisjonsfond pr. 31.12.19 på 69,2 millioner kroner. For økonomiplanperioden 2020-2023 vil investeringer bli finansiert ved fond, slik at fondet reduseres betydelig fram til og med 2022. Tromsø Havn vil for den neste perioden ha stort fokus på lønnsomheten.

Bundet fond

Regnskapet viser bundne fond (selvkostfond) pr. 31.12.19 på 13,2 millioner kroner.

Nøkkeltall

Lønnsomheten viser en liten økning med driftsmarginen for 2019 på 14,6 % mot 14,2 % i 2018. Lånegjelden per 31.12.2019 er 816,9 millioner kroner. Foretaket er solid med en egenkapitalandel på 44,0 %.

Investeringer

Det har vært gjennomført investeringer for totalt 79,4 millioner kroner. Tiltak gjennomført i 2019 er blant annet hurtigbåtadkomst på Prostneset, ferdigstilling av areal for kunder i Breivika og landstrømsanlegg i Breivika.

Det er avvik mellom forbruk og revidert budsjett. Mindreforbruket er på 42,5 millioner kroner. Avviket er knyttet til flere tiltak som ikke er påbegynt på grunn av forsinkelser knyttet til de ulike prosessene. Det vesentligste avviket er kjøp og overtakelse av eiendom som kommer til utførelse i 2020, samt bygging av nytt bygg som er satt på vent.

Tiltakene er finansiert ved inntekter fra salg av fast eiendom, tilskudd, utbytte, refusjoner og bruk av ubrukte lånemidler.

Koronaviruset og økonomi

Like før beretningen ble ferdigstilt, begynner de økonomiske konsekvensene for alvor å gjøre seg gjeldende for folk og næringsliv både nasjonalt og internasjonalt.

De ekstraordinære tiltakene som er iverksatt av blant annet regjering og kommune for å begrense spredning av viruset, skaper store økonomiske utfordringer for alle typer bedrifter og samfunnet generelt.

Situasjonen er uavklart, men Tromsø Havn vurderer fortløpende hvilke tiltak som bør gjennomføres. Tromsø Havn driver en samfunnskritisk virksomhet og vi har full fokus på at havna skal klare å holde åpent slik at gods og forsyninger kommer til og fra byen og regionen. Vår økonomi er solid og vi er godt posisjonert for å håndtere situasjonen.

Havnekapital

Havnekapitalen er opparbeidet over lang tid gjennom brukerfinansiering, og har vært bundet til bruk for havneformål. I ny havne- og farvannslov fra 1.1.2020 er ikke begrepet «havnekapital» videreført, men også ny lov stiller krav til at havnene har avsatt «tilstrekkelige midler til drift og vedlikehold av havn, samt midler til investeringer som er direkte knyttet til tjenesteyting rettet mot fartøy-, gods- og passasjerhåndtering».

Internkontroll

Tromsø kommune som eier stiller krav til gode rutiner for internkontroll. Tromsø Havn har et bevisst forhold til risikostyring, og jobber kontinuerlig med dette. Det er styrets ansvar å sørge for at foretaket er forsvarlig organisert.

Gjennom kvalitetssystemets skrevne regler får de ansatte et daglig verktøy for internkontroll, og et godt system for varslingsrutiner og dokumentasjon for en til hver tid gjeldende lover og regler.

Aktivitet 2019

Gods- og varestrømmer til og fra landsdelen øker, men det meste av veksten kommer på bil. For å bidra til overføring av gods fra vei til sjø jobbes det blant annet videre med havnene i Bodø og Lødingen med nye godsruiter med påkobling til Nordlandsbanen. I tillegg til etablerte godsruiter via sjøveien til Tromsø, åpnet rederiet NCL ny seilingsrute til Tromsø i 2019.

Fiskeri- og havbruksnæringen har positiv utvikling, og dette påvirker både aktiviteten og godsvolum i havna og serviceindustrien. Ferdigstilling av Breivika Nord har vært viktig for å styrke Tromsø som en av Norges største fiskerihavner.

I godt samarbeid med Statens vegvesen ble ny tilknytning mellom firefelts E8 og stamnetthavna i Breivika Nord ferdigstilt i 2019. Fylket, kommunen og Tromsø Havn var med å finansiere den nye rundkjøringa ved Gimle.

Grøtsund havn med logistikkareal bak kai var i store deler av 2019 logistikkbase for Kvitfjell og Raudfjell vindmøllepark på Kvaløya. Tårnmoduler og vinger til de 67 vindmøllene ble fraktet sjøveien til Grøtsund for mellomlagring, før de ble fraktet videre til Kvaløya med båt og til fjells med bil etter hvert som de ble montert.

Prostneset havneterminal har i år fått ny passasjertube og landgang til hurtigbåtene. Passasjerene kan nå gå nesten tørrskodd mellom terminalen og båtene.

Tromsø er en stadig voksende reiselivsdestinasjon. Tromsø Havn ser fortsatt økende interesse for cruise, med anløp i alle årets måneder.

Tromsø Havn eier store areal i Tromsø sentrum, Breivika og på Grøtsund, og er derfor en sentral aktør innen by- og næringsutvikling. Tromsø fortsetter å vokse, og i fremtiden blir det enda viktigere å optimalisere foretakets eiendomsportefølje.

Organisasjon, helse, miljø og sikkerhet

Personal og organisasjon

Per 31.12.2019 har Tromsø Havn 27 årsverk, hvorav 33 % kvinner og 67 % menn. Foretaket skal fortsette å bidra til en balansert sammensetning av kvinner og menn i virksomheten.

Tromsø Havn skal være en arbeidsplass der det ikke forekommer forskjellsbehandling som følge av etnisitet, kjønn, livssyn eller legning. Dette gjelder for eksempel i saker som vedrører lønn, avansement, rekruttering og generelle utviklingsmuligheter. Alle medarbeidere forplikter å etterleve foretakets etiske retningslinjer og verdiene; modig, omtenkfull og troverdig.

Helse og sikkerhet

Tromsø Havns overordnede mål er null skader på mennesker. Foretaket skal unngå arbeidsrelatert fravær.

I 2019 ble det innrapportert 61 avvik, derav 8 helse-, miljø- og sikkerhetshendelser. I september var det en større brann i fartøy som lå til kai, mannskapet ble sendt sykehus for sjekk. Det var også en arbeidsulykke i desember hvor en ansatt i et innleid firma ble skadet og fikk langvarig sykemelding. Holdningsskapende arbeid, sikkerhetsopplæring og «sikker jobb»-analyser er en viktig del av det daglige arbeidet i Tromsø Havn.

Det er utarbeidet rutiner og prosedyrer knyttet til varsling av kritikkverdige forhold i Tromsø Havn, herunder brudd på lover og etiske retningslinjer.

For sykefravær er målet å ligge under 3 %.

Sykefraværet i 2019 er på totalt 9,36 %, korttidsfraværet inntil 16 dager er 1,27 % mens langtidsfraværet er 8,09 %. Dette er en økning sammenlignet med 2018 hvor sykefraværet var totalt på 5,19 %. Økningen skyldes flere langtidssykemeldinger, og vi jobber kontinuerlig med å bedre sykefraværet gjennom samarbeid, inkluderende arbeidslivsbedrift og bedriftshelsetjeneste.

Ytre miljø

Tromsø Havn skal ta et særskilt ansvar for å sikre at havna utvikles uten å øke presset på miljøet. Det jobbes for å få mer gods over fra vei til sjø. Færre tunge kjøretøy på norske veier er bra for miljøet, og øker også sikkerheten på veiene.

Havnedrift innebærer støy og støv fra laste- og lossevirksomhet, og industrien i havna, båt- og biltrafikk produserer utslipp. Foretaket har tatt en rekke grep for å redusere utslippene blant annet ved å jobbe med å etablere flere landstrømanlegg på kaiene.

Fra 01.01.2020 innføres også intensivordningen EPI (Environmental Port Index) for å bidra til grønnere cruiseskip.

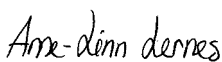
Havnestyret har fortsatt en ambisjon om at foretaket skal integrere bærekraft i hele driften.

Tromsø havnestyre takker alle ansatte for god innsats i 2019.

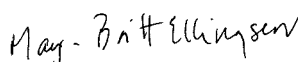
Tromsø, 26.03.2020

Jarle Heitmann
Styreleder

Anne-Linn Lernes
Styrets nestleder

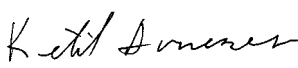
May-Britt Ellingsen
Styremedlem

Synnøve Søndergaard
Styremedlem

Tor Arne Morskogen
Styremedlem

Ketil Arnesen
Styremedlem

Erling Bangsund
Styremedlem

INVESTERINGSREGNSKAP

Investering	2019	2018
Sum nybygg og nyanlegg	79 198 345	117 895 830
Sum utstyr og maskiner	227 063	4 158 046
Sum investeringer	79 425 408	122 053 876
Finansiering		
Bruk av lånemidler	20 755 028	39 256 135
Inntekter fra salg av fast eiendom	36 939 699	68 162 419
Tilskudd til investeringer	8 855 252	2 419 206
Utbytte	30 000 000	
Motatte refusjoner	7 412 580	12 216 116
Sum finansiering	103 962 559	122 053 876
Udekket(+)/udisponert(-)	-24 537 151	0

RESULTATREGNSKAP

	2019	2018
Driftsinntekter		
Havnevederlag og avgifter	34 852 608	33 955 552
Leieinntekter	56 821 047	40 068 528
Andre inntekter	31 929 786	33 513 822
Sum driftsinntekter	123 603 441	107 537 902
Driftskostnader		
Lønn, inkludert sosiale utgifter	24 670 312	22 992 758
Andre driftsutgifter	38 600 368	35 784 158
Avskrivninger	30 955 775	22 370 405
Sum driftskostnader	94 226 455	81 147 321
Brutto driftsresultat	29 376 986	26 390 581
Finansinntekter og kostnader		
Renteinntekter	2 016 257	1 540 614
Renteutgifter	16 475 384	12 011 277
Avdrag på lån	27 837 760	22 991 110
Netto finanskostnader	42 296 887	33 461 773
Motpost avskrivninger	30 955 775	22 370 405
Netto driftsresultat	18 035 874	15 299 213
Bruk av tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk	10 408 214	6 729 474
Avsetning til disposisjonsfond	10 333 000	11 620 473
Avsetning til bundet fond	1 726 670	
Regnskapsmessig mindreforbruk	16 384 418	10 408 214

BALANSE

Gjeld og egenkapital	2019	2018
Egenkapital		
Disposisjonsfond	69 223 926	70 443 227
Bundet fond	13 278 971	
Regnskapsmessig mindreforbruk	16 384 418	10 408 214
Udisponert i investeringsregnskapet	24 537 152	
Kapitalkonto	583 358 929	539 769 831
Sum egenkapital	706 783 396	620 621 272
Langsiktig gjeld		
Gjeld til kredittinstitusjoner	816 955 270	840 170 990
Gjeld til andre	3 000 000	3 000 000
Pensjonsforpliktelse	48 395 450	44 480 374
Sum langsiktig gjeld	868 350 720	887 651 364
Kortsiktig gjeld		
Diverse kortsiktig gjeld	29 966 975	20 352 724
Sum kortsiktig gjeld	29 966 975	20 352 724
Sum gjeld og egenkapital	1 605 101 091	1 528 625 360
Eiendeler	2019	2018
Anleggsmidler		
Faste eiendommer og anlegg	1 398 551 890	1 354 945 393
Utstyr, maskiner og transportmidler	4 483 982	6 115 026
Aksjer og andeler	230 300	230 300
Pensjonsmidler	48 443 475	45 375 445
Sum anleggsmidler	1 451 709 647	1 406 666 164
Omløpsmidler		
Kortsiktige fordringer	32 922 688	36 597 300
Kasse og bankinnskudd	120 468 756	85 361 896
Sum omløpsmidler	153 391 444	121 959 196
Sum eiendeler	1 605 101 091	1 528 625 360

www.tromso.havn.no

